

Särskilt skyddsvärda träd Flyinge

Fastigheten Östra Gårdstånga 7:6

Inventering och resultatsammanställning: Bettina Ekdahl, Per Nyström, 1 oktober 2025

Rekommendationer och skyddsåtgärder: Bettina Ekdahl, 22 januari 2026

På uppdrag av: John Olof Sundström, Flyinge Fastighetsutveckling AB

Inventering och resultat

Särskilt skyddsvärda träd - definition

Naturvårdsverkets definition av särskilt skyddsvärda träd omfattar:

- *Jätteträd* - träd som är minst 1 meter i stamdiameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- *Grova hålträd* - träd minst 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstam.
- *Mycket gamla träd* - gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.

Både levande och döda träd ingår i definitionen. Särskilt skyddsvärda träd har egenskaper med mycket stor betydelse för biologisk mångfald eftersom dessa typer av träd ofta är ovanligt förekommande i landskapet.

Särskilt skyddsvärda träd inom planområdet

Totalt åtta särskilt skyddsvärda träd finns inom planområdet (figur 1). Den 1 oktober 2025 har de åtta träden markerats med ett rosa snöre runt stammen och en liten etikett med texten ”särskilt skyddsvärt träd” fastknuten i snöret (figur 2). Trädens egenskaper och motivering till klassning som särskilt skyddsvärt träd framgår i tabell 1. ID-numren i figur 1 och tabell 1 motsvarar ID-numren i bilaga 1 som innehåller foton på respektive träd.

Askar

Det är värt att lyfta fram att planområdet har flertalet grova askar utöver de särskilt skyddsvärda askarna i figur 1. Flera askar är över 60 cm i stamdiameter (gräns för att trädslaget ask ska klassas som grovt) men är under 100 cm i diameter och utan håligheter i huvudstammen och askarna klassas därmed inte som särskilt skyddsvärda enligt naturvårdsverkets definition. Däremot är förekommande askar friska och livskraftiga vilket är ovanligt för askar som är så pass grova. Därför är det betydelsefullt om alla förekommande grova träd av ask kan bevaras eftersom de kan bära på en genetisk motståndskraft mot askskottsjukan som anses vara det störta hotet mot trädslaget i dagsläget. Sjukdomen är en stor anledning till att trädslagets ask är rödlistat som starkt hotat (EN). Askar som inte omfattas av definitionen för särskilt skyddsvärda träd har inte markerats ut i fält men finns sedan tidigare kartlagda med koordinater.

Figur 1. Översikt över förekommande särskilt skyddsvärda träd inom planområdet. Siffran motsvarar ID-nummer i tabell 1 samt fotonummer i bilaga 1.

Figur 2. Fotot visar den markering med rosa snöre och etikett som de åtta särskilt skyddsvärda träden markerades med i fält den 1 oktober 2025. Trädens placering framgår i figur 1 samt av koordinater i tabell 1.

Tabell 1. Sammanställning av de särskilt skyddsvärda trädens egenskaper. Koordinatsystemet som används är SWEREF99 TM.

ID	Trädart	Kategori	Stamdiameter	Beskrivning	ost	nord
1	Ask	Grovt hålträd	75	Utvecklad hålighet i huvudstam en bit uppifrån och nedåt mot stambasen. Grovt träd. God vitalitet. Krokigt växtsätt.	396816	6179931
2	Ask	Jätteträd	100	Mycket grovt träd. God vitalitet	396808	6179927
3	Ask	Jätteträd	100	Mycket grovt träd, en grov avbruten del av kronan ligger intill trädets stam. Blottad stamved. God vitalitet.	396829	6179906
4	Ask	Grovt hålträd	80	Utvecklad hålighet i form av en spricka som sträcker sig nerifrån stambasen och långt upp längs huvudstammen. Grovt träd.	396830	6179880
5	Ask	Grovt hålträd	80	Utvecklad hålighet från stambasen och uppåt, tydligt hålrum vid kontroll av hålrummets djup. Koloni av blanksvart trämyra i trädet indikerar också att det finns ett tydligt hålrum i huvudstammen.	396835	6179849
6	Ask	Jätteträd	100	Mycket grovt träd. God vitalitet.	396912	6179890
7	Klibbal	Grovt hålträd	60	Utvecklad hålighet i form av en spricka som sträcker sig nerifrån stambasen och långt upp längs huvudstammen. Grovt träd. Koloni av blanksvart trämyra i trädet indikerar också att det finns ett tydligt hålrum i huvudstammen.	396925	6179892
8	Skogslönn	Grovt hålträd	80	Utvecklad hålighet i huvudstammen, grovt träd. God vitalitet.	396928	6179903

Rekommendationer och skyddsåtgärder

Bakgrund

Verksamheter som planerar åtgärder som riskerar en väsentlig påverkan på särskilt skyddsvärda träd kan behöva göra en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken (MB). Syftet är att bedöma om åtgärden ”väsentligt förändrar naturmiljön” enligt samma paragraf. Samrådsplikten berör verksamheter som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken. En väsentlig påverkan på ett skyddsvärt träd innebär i regel: avverkning, toppkapning, kraftig beskärning, åtgärder som ger upphov till rotskador, uppförande av byggnad/anordning eller grävarbeten inom 15 gånger stamdiametern från stammen.

För att undvika väsentlig påverkan kan Naturvårdsverkets skadelindringshierarki följas. Den innebär att negativ påverkan på naturmiljön ska:

1. *i första hand prioriteras att undvikas så långt det är möjligt,*
2. *i andra hand begränsas genom skyddsåtgärder och*
3. *i tredje hand kompenseras där åtgärder genomförs för förlorade naturvärden.*

Genom att följa skadelindringshierarki kan projektet ta sitt miljöansvar i största möjliga mån och då samtidigt efterfölja försiktighetsprincipen enligt 2 kap, MB.

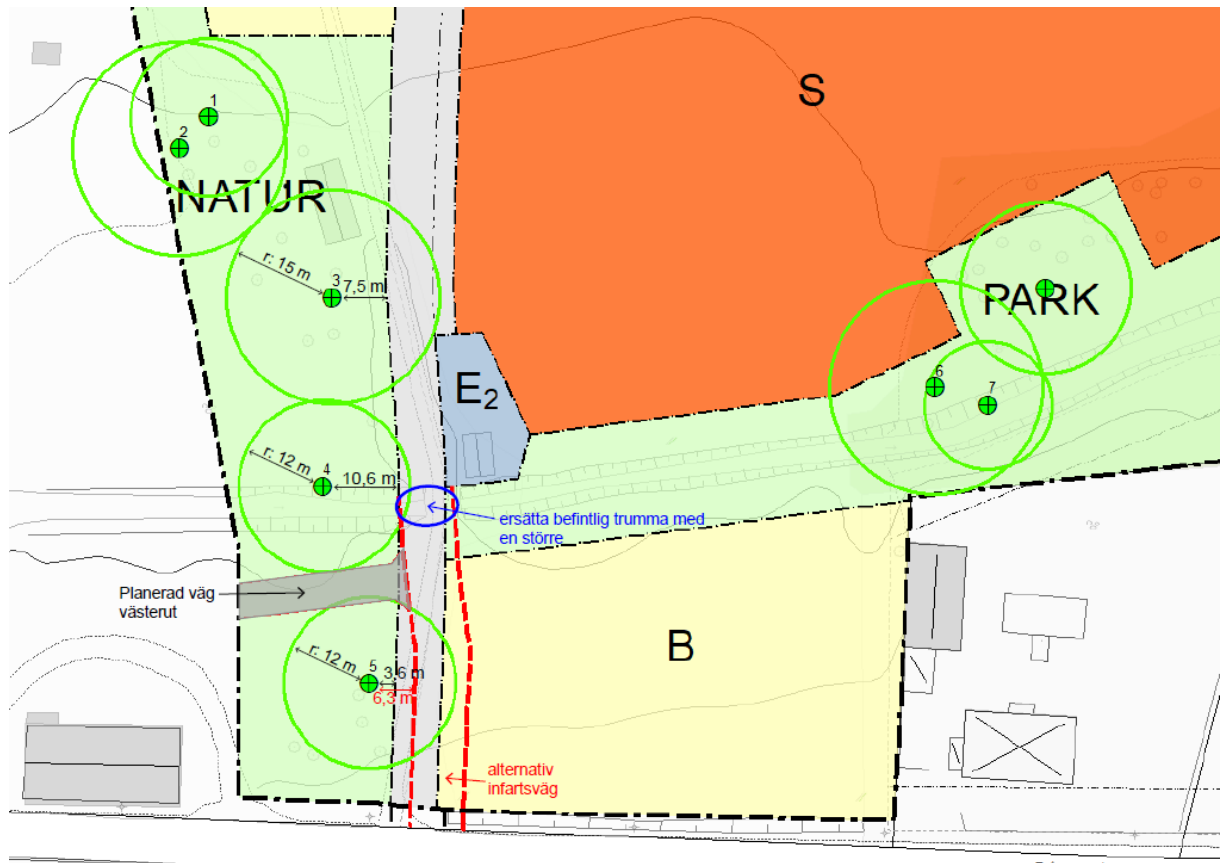
Planförslagets påverkan

Samtliga kartlagda träd står inom markområden som är planlagda som natur eller park (figur 3). Träden kommer därmed kunna bevaras enligt aktuell planbeskrivning vilket är positivt och efterföljer skadelindringshierarkins första prioriteringspunkt (undvika skada).

På följande sätt kan risken för skador begränsas:

- Två av träden står i nära anslutning till planerad infartsväg (träd nr 3 och träd nr 5 i figur 3). Vid anläggning av infartsvägen innebär arbetet att 30-40 cm av det översta jordlagret behöver schaktas bort. Detta schaktningsdjup bedöms inte medföra några negativa skador på trädens rotsystem av sådan grad att det blir en väsentlig påverkan på träden. Grova rötter bedöms inte ta skada av detta schaktningsdjup, därmed begränsas risk för skada.
- En föreslagen skyddsåtgärd är även att planlägga infartsvägen en bit längre österut i södra delen (figur 3). Detta är positivt för att ytterligare undvika skada på grövre rötter på träd nummer 5 (trädet längrs i söder, figur 3). Att infartsvägen kommer bli hårdgjord (asfalt) bedöms inte medföra någon väsentlig skada på trädets rötter då den hårdgjorda ytan är i begränsad omfattning och eftersom resterande ytor närmast trädet, åtminstone inom skyddsavståndet, planeras förbli icke hårdgjorda.
- En ny trumma behöver anläggas för att förstärka infartsvägens bärighet över befintligt dike (figur 3). Grävarbetena som planeras vid bytet av trumman bedöms inte innebära någon väsentlig skada på närliggande kartlagda träd eftersom schaktarbetena kommer begränsas i omfattning och inte innebär mer schaktningsarbeten än nödvändig för att kunna byta trumman. Dikets slänter, där ett av de skyddsvärda trädens rotsystem växer (träd nummer 4 i figur 3), som sträcker sig utanför befintlig trumma västerut kommer inte påverkas av schaktarbeten där trädets huvudsakliga rotsystem förekommer.
- Vid framförande av arbetsfordon kan transporter begränsas till östra sidan av planerad väg i så stor utsträckning som möjligt för att undvika att marken blir hårt packad närmast träden och därmed kan rotsystemen skyddas ytterligare.

Träd nummer 3 (figur 1 eller 3) lutar något ut mot planerad infartsväg. Det är något oklart hur stabilt trädet står i dagsläget men trädet misstänks blivit träffat av blixten eftersom kronan är kluven på mitten. I övrigt är trädet friskt och bedöms därför stå relativt stadigt. Det är positivt om trädet kan få stå kvar men om det bedöms vara en säkerhetsrisk i framtiden och behöver plockas ned på grund av säkerhetsskäl så kan detta kompenseras med att plantera nya träd, förslagsvis av inhemsk ask (*Fraxinus excelsior*), då det är samma trädslag som träd nummer 3 och ett trädslag som i allmänhet är av betydelse för biologisk mångfald.

Figur 3. Översikt över kartlagda träd (gröna punkter) och hur de står i förhållande till planerad infartsväg samt planerad bostadsbebyggelse. Gröna cirklar kring punkterna motsvarar ett avstånd på 15 gånger stamdiametern för respektive träd vilket är det allmänna rekommenderade skyddsavståndet för anläggningarbeten i närheten av skyddsvärda träd. Figur tillhandahållen av Eslövs kommun.

Bilaga 1 – ID-foton på särskilt skyddsvärda träd

Träd nummer 1 - ask

Genomgående ihållighet (vit pil) från den böjda delen som syns i bild och neråt.

Träd nummer 2 - ask

Träd nummer 3 - ask

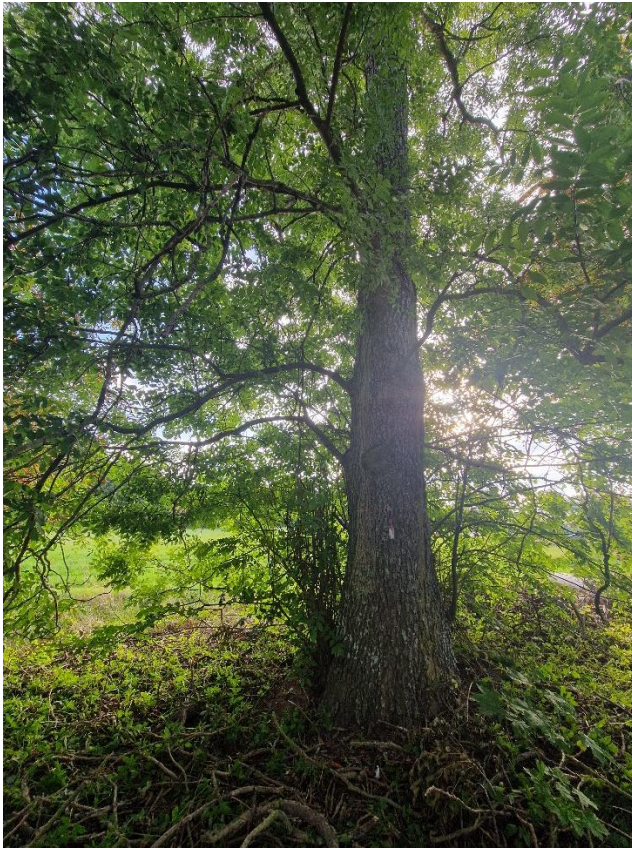
Stor avbruten del av kronan (vit pil) ligger precis intill stambasen.

Träd nummer 4 - ask

Längsgående spricka (vita pilar) från stambasen och långt uppåt.

Träd nummer 5 - ask

Från stambasen och uppåt finns ett tydligt större hålrum inuti huvudstammen (vit pil). Hålrummets storlek undersöktes med en ca 40 cm lång sticka och hålrummet bedöms välutvecklat.

Träd nummer 6 - ask

Träd nummer 7 - klibbal

Från stambasen och uppåt finns ett tydligt större hålrum inuti huvudstammen. Låter ihåligt vid knackning.

Träd nummer 8 - skogslönn

Tydligt hål i huvudstam från basen och uppåt.